Published and distributed under permit (No. 556) authorised by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of New York, N. Y. — By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily in the United States:
Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. Telephone: CORTLANDT 4687.

NO. 235. — ŠTEV. 235. NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 7, 1918. — PONEDELJEK, 7. OKTOBRA, 1918. VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Nemčija prosi zaveznike za mir

NEMČIJA JE POTOM NOVEGA DRŽAVNEGA KANCELARJA NAPROSILA ZAVEZNIKE, NAJ PRIVOLIJO V MIROVNA POGAJANJA. — POGOJI NEMČIJE. — IZPREMEMBE V MINISTRSTVU. — BESEDILO NOVE NEMŠKE POSLANICE NA PREDSEDNIKA WILSONA.

Amsterdam, Holandsko, 5. oktobra. — Nemčija je stavila danes potom svojega novega državnega kancelarja, princa Maksa iz Badena, novo mirovno ponudbo.

V nekem govoru v nemškem državnem zboru je naprosil zaveznike, naj objavijo svoje mirovne pogoje.

Tekom celega dneva so prihajale vesti o novi mirovni ofenzivi Nemčije.

Vspričo vseh okoliščin, ki so spremljale nemško mirovno ponudbo je jasno razvidno, da je bilo nastop Nemčije v prvi vrsti pripisovati pritisku Avstro-Ogrske.

Domneva se, da se je udala Nemčija neizogibno ter prevzela vodstvo za mirovno ponudbo, še predno bi bila popolnoma zapuščena od svojega edinega zaveznika.

Besedilo nemške mirovne ponudbe.

Amsterdam, Holandsko, 6. oktobra. — Besedilo poslanice, katero je poslal nemški državni kancelar, princ Maksimilijan Badenski predsedniku Wilsonu s posredovanjem švicarske vlade, je naslednje:

— Nemška vlada prosi predsednika Združenih držav, naj vzame v svoje roke zopetno ustanovljenje miru, naj obvesti vojskujoče se države o tej prošnji ter jih povabi, naj odpošljejo pooblaščence v namenu, da se otvori pogajanja.

Nemška vlada sprejema program, katerega je določil predsednik Združenih držav v svoji posalnici na Kongres z dne 8. januarja in v njegovih poznejših izjavah, posebno v govoru z dne 27. septembra, kot temelj za mirovna pogajanja.

V namenu, da se prepreči nadaljnje prelivanje krvi prosi nemška vlada za neposredno sklenjenje premirja na kopnem, vodi in v zraku.

Objavlja se, da bo storila Turčija sličen korak.

Poslanica nemškega kajzerja.

Berlin, Nemčija, 6. oktobra. — Nemški kajzer je izdal danes proklamacijo na nemško armado in mornarico, v kateri je po objavi, da se je macedonska fronta zdrobila, izjavil, da je sklenil v soglasju s svojimi zavezniki zopet ponuditi sovražniku mir.

Besedilo kajzerjeve proklamacije je naslednje:

— Skozi zadnje mesece je sovražnik, z velikanskim naporom in skoro brez prestanka v boju, naskakoval vaše črte. V teh tednih boja, večkrat brez počitka, ste morali ustrajati ter se upirati po številu veliko močnejšemu sovražniku. V tem leži velikost naloge, katere ste si zastavili in katero izvršujete. Čete iz vseh nemških držav vrše svojo nalogo ter na junaški način branijo domovino na tujih tleh. Ta naloga je težka.

Moja mornarica se drži proti združenim sovražnim mornariškim silam ter podpira armado v njenem težkem boju.

Oči onih doma počivajo s ponosom in občudovanjem na činih armade in mornarice. Izražem vam zahvalo samega sebe in domovine. —

V Polom macedonske fronte se je izvršil sredi najhujšega boja. V soglasju s svojimi zavezniki sem sklenil še enkrat ponuditi mir sovražniku, vendar pa hočem izteguiti svojo roko le v časten mir. To dolgujemo junakom, ki so dali svoje življenje domovini in to je tudi naša dolžnost napram otrokom.

Ura je težka, a v zaupanju v vašo moč ter v milostno pomoč Boga se čutimo dosti močnim, da branimo svojo domovino.

Avstrijska mirovna ponudba.

Pariz, Francija, 6. oktobra. — V poročilu z Berna na Havas agenturo se navaja naslednje kot besedilo nove avstrijske mirovne ponudbe:

— Avstro-ogrska monarhija, ki je vojevala le defenzivno vojno ter večkrat mudila dokaze svoje želje napraviti konec prelivanju krvi in svoji želji, da sklene časten mir, predlaga predsedniku Wilsonu, da sklene z njim in njegovimi zavezniki splošno premirje na kopnem, vodi in v zraku ter prične brez odloga s pogajanji za mir.

Ta pogajanja bodo temeljila na štirinajstih točkah predsednikove poslanice z dne 8 januarja ter na štirih točkah njegovega govora z dne 11. februarja ter na točkah govora z dne 27. septembra 1918.

Amsterdam, Holandsko, 5. oktobra. — Nova mirovna poslanica barona Buriana, avstro-ogrskega ministra za zunanje zadeve, bo izjavljala, da se bo sprejelo vse mirovne predloge predsednika, — soglasno z dunajsko brzojavko na "Frankfurter Zeitung". Poslanico se bo objavilo takoj.

Naziranje v Washingtonu.

Washington, D. C., 6. oktobra. — Edino vprašanje v Washingtonu glede odgovora na zadnjo mirovno ofenzivo Hunov je ono glede oblike zavrnitve predloga od strani predsednika Wilsona.

V krogih administracije in državnega departmenta se je vprašavalo, če bo odgovoril na isti kratki in odločni način, na kateri je pred par tedni zavrnil avstrijsko mirovno ponudbo ali pa če se bo poslužil prilike ter obrazložil vzroke, zakaj se ne more govoriti o miru v tem času ali pa s Hohenzollerni in Habsburžani.

Izvajalo se je od strani uradnikov, da je predsednik v zadnjem času spoznal potrebo doseči oba cilja. Nemci so skušali na vsak način provocirati mirovne razprave v Združenih državah in v zavezniških deželah in zakasnjenje enega dneva bi na materijalen način pospešilo nemške načrte. Vsled tega je odgovoril predsednik Wilson v teku štiriindvajset ur po sprejemu prvega tiskovnega poročila in par minut po sprejemu formalnega obvestila.

Nato pa je pojasnil svetu svoje stališče na dolgo v svojem govoru ter obrnil pozornost na nemogočnost mirovnih razprav in na nemogočnost sprejema obljub od strani ljudi, ki so ustvarili in uničili brest-litovsko pogodbo, sklenjeno z Rusi ter bukareško pogodbo, sklenjeno z Rumunsko.

Ob tej priliki je pojasnil predsednik, da ni treba neposrednega odgovora, ker je svoje stališče pojasnil tako odločno. Nobenega govora ne more biti o miru, dokler nemške čete ne izpraznijo Rusije, Francije, Belgije, Črnegore, Srbije in Rumunske.

Velikanska eksplozija

V BLIŽINI NEW YORKA, V NAPRAVAH A. GILLEPSIE & CO. V MORGAN, N. J., SO EKSPLODIRALE VELIKE ZALOGE NAJ ŠILNEJŠE EKSPLOZIVNE SNOVI T. N. T. (TRINITROTOULOLA). — IZGUB NA ŽIVLJENJIH NISO PRECENILI, A JE NAŠLO KROG DVESTO LJUDI SMRT V RAZVALINAH. — UČINEK NA MESTO NEW YORK, KI JE ODDALJENO PRIBLIŽNO 15 MILJ OD POZORIŠČA.

Celo mesto New York in okolica sta bila tekom sobote in nedelje izpostavljena neprestanim pretresljajem, ki so bili posledica eksplozij v Morgan, New Jersey, kjer so eksplodirale velikanske zaloge T. N. T. V številnih mestnih delih so bile pobite izložbene šipe vsled sile zračnega pritiska. Po prvi eksploziji, ki je nastala v petek zvečer, nekako ob pol o mih, in ki je pretresla vse ozemlje L. I. so bili ljudje, stanujoči ob morju in pristanišču prepričani, da prihaja trešljaj od nekega velikega novega topa, katerega prej kujejo na Sandy Hook. Ker pa so se završile takoj nato nadaljne eksplozije, katerih sploh ni bilo mogoče prešteti, so splošno domnevali, da se vrši izven mesta pomorska bitka. Sobotni jutranji listi so prinašali le nedoločne poročila ter se sploh ni dognalo za pravi vzrok pretresljajev in eksplozij.

V soboto popoldne krog četrte ure so v New Yorku vstavili vesromet podzemeljskih železnic pod East Riverjem in Hudson reko in sicer potem ko je prišlo svarilo od zveznih vojaških oblasti, v katerem se je glasilo, da bo mogoče eksplodirala zaloga 80.000 ton eksplozivnih snovi, nagromadenih v Perth Amboy.

South Amboy, N. Y., 6. oktobra. — Število mrtvih, ki so izgubili življenje pri eksploziji in nadaljnih eksplozijah, ki so se završile tekom noči od petka na soboto ter tekom sobote v napravah T. A. Gillepsie v Morganu, cenijo na približno dvesto. Razen teh pa je bilo nad 400 oseb več ali manj težko poškodovanih. V soboto na večer je bil polkovnik Douglas L. McKay, poveljnik vojaških oddelkov v tem okraju, mnenja, da je nevarnost nadaljnih eksplozij odstranjena. Pozneje je bilo to poročilo potrjeno.

Perth Amboy, N. J., 6. oktobra. — Včeraj si vojaške oblasti odredile izpraznenje številnih občin, ki obsegajo približno 62.000 prebivalcev ter se nahajajo v okrožju naprav, kjer so se završile eksplozije.

Velika municijska tvornica, ki je vredna 18 miljonov dolarjev je sedaj vsled številnih eksplozij in požarov izpremenjena v kup razvalin.

V ogroženem ozemlju je bilo v soboto proglašeno vojno pravo in vse občine, iz katerih so izgnali civilno prebivalstvo, so pod kontrolo vojaštva. Vojaške oblasti so določile izpraznenje vsled domnevanja, da se bodo požari in eksplozije nadaljevale ter presegle kontrolo požarnih bramb in vojakov.

Nevarnost je obstajala glede nadaljnih dveh municijskih naprav namreč Oliver in Californija, ki se nahajata v bližini.

Prostovoljno izpraznenje okrajev se je pričelo v soboto zjutraj in vse ceste, ki vodijo od Morgan postaje so bile prenapolnjene z ljudmi, ki so bežali v avtomobilih, vozovih in peš.

Opaziti je bilo številne avtomobile, polne zdravnikov in zdravniških priprav, ki so skrbeli za ljudi, kateri so bili ranjeni vsled ponovnih velikanskih eksplozij.

Požar je dospel do velikih skladišč šele v soboto zjutraj, kar tudi pojasnuje težje detonacije, ki jih je bilo slišati v mestu New Yorku. Do opoldanske ure v soboto je bil največji magacin, ki je vseboval najbolj nevarne tvarine, ogrožen od požara.

Vojaške oblasti se niso mogle pečati z zadušenjem požara ter so se omejile na to, da spravijo na varno prebivalstvo posebnih okrajev. —

Mnenje Pariza

Pariz pričakuje povsem trdno, da bo zahteval predsednik Wilson "popolno predajo". — Vse oči so obrnjene na amer. predsednika.

Pariz, Francija, 6. oktobra. — Vse oči Francije so danes obrnjene proti Ameriki, — proti Washingtonu in Wilsonu.

— Kakšen bo odgovor predsednika Wilsona? — se vprašujejo ljudje, ko vedo, da skušajo centralni zavezniki, predvsem pa Nemčija prenehanje sovražnosti ted mir s posredovanjem predsednika Wilsona.

— Brezpogojna predaja, — je glavna vsebina vseh komentarjev, katere je čuti v Parizu. Čuti se tukaj, da niso šli Nemčija in njeni zavezniki dosti daleč v svoji prošnji na predsednika za premirje in da niso dali zraza razpoloženju, ki je navdajalo Bolgarsko ob priliki njene predaje, čeprav so bili voljni razpravljati o miru na temelju načrta predsednika Wilsona.

Pariško časopisje je soglasno v zahtevi, da se izvojuje popolno zmago. Sedanje mirovno gibanje se splošno zavrača. Stavlja se zahtevo, naj se Nemčija popolnoma uda in naj se razoroži vse Nemce.

— Nemčija hoče prenehati z vojno v trenutku, ko je na tem, da bo poražena in to ji je dobro znano, — pravi "Figaro". — Vzemimo slučaj, da bi se predlog sprejelo. Naenkrat bi se v Nemčiji dvignil delirij radosti. Narod bi bil elektriziran in kajzer bi ga zopet vzel z svoje roke. Ponižanje, da je prosil za mir, bi hitro izginilo. Postal bi junak vseh junakov. Upiral bi se koaliciji celega sveta — Nahajamo se na poti k zmagi, — pravi "L'Homme Libre". — Ne bomo pustili, da bi se nas ustavilo. Premirje ni mogoče na točki na kateri se nahajamo sedaj. Ne bili bi zadovoljni z jamstvi za preteklost in onimi glede bodočnosti. Maksimilijan moleč glede teh dveh važnih točk. Vojna mora iti naprej. Nemčija je obupana. Prične čutiti vso grozoto njenega poraza. Ona vidi, da bo vrtinec, katerga je povzročila, imel za posledico nesrečo za centralne zaveznike.

Londonski "Morning Post" pravi: — Nemška vlada se ni iz premenila. Mirovna ponudba ne izpolnjuje pogojev, katere je stavil predsednik Wilson. Namen poslanice je ustvariti nesoglasje med zavezniki ter vzbuditi pozornost pacifistov v zavezniških deželah. Ne more se upoštevati nobenega predloga, ki je naslovljen na enega izmed zaveznikov.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Na Carigrad.

Pariz, Francija, 6. oktobra. — Vsi pariški listi prinašajo danes govor generala d'Esperey-a, ki je rekel med drugim, da "bomo v kratkem vprizorili napad na Carigrad in poraženi Turki bodo konečno potisnjeni v Azijo".

"Echo de Paris" dostavlja k temu:

"Izjava generala d'Esperey-a je njegovo osebno mnenje in ne zadene zavezniških vlad, ki so mu izročile vodstvo vojnih operacij in ne pa vodstva politike."

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Smrt za domovino

Na francoskem bojišču je padel junaške smrti rojak Mr. Joseph Šme iz Hobokena, N. J. V ameriško armado je vstopil prostovoljno in doprinesel največjo žrtev, ki jo more doprinesti človek za domovino.

V svojem pismu, ki ga je poslal par dni pred smrtjo svoji materi, je rekel med drugim tudi sledeče:

"Jaz sem pri najboljšem zdravju in upam, da bo to pismo tudi vas našlo zdravo. Tukaj v Franciji se mi zelo dopade. Francozi so izvanredno prijazni z nami."

Očeta mladega Josipa je obvestil o smrti generalni adjutant Harris.

Užaljeni družini naj bo v zadoščenje dejstvo, da se je njen sin boril za najvišje ideale človečanstva in da je pravičnost in resničnost teh idealov podpisal s svojo srčno krvjo.

Newyorški Jugoslovani za 4 Posojilo

Včeraj se je vršilo v New Yorku važno zborovanje Slovencev, Hrvatov in Srbov. Namen tega sestanka je bil, okrepiti v newyorških Jugoslovanih zavest, da imajo edinole od Združenih držav in predsednika Wilsona pričakovati odrešenja ter povdarjati, da si morejo to zaupanje zaslužiti edinole s popolno vdanostjo napram Ameriki.

Dozdaj smo nastopali večinoma le kot prosilci. Vlada Združenih držav je vpoštevala te naše prošnje in nam obljubila več kot smo smeli pričakovati. Razpisovanje vojnega posojila nam je pa dalo priliko, nastopiti tudi kot pomagači ter pomagati z vsemi silami. In ako stori vsak svojo dolžnost, bo le v mali meri povrnil Združenim državam ono, kar so storile zanj.

Te zavesti ni bilo treba buditi ker je že vkoreninjena v nas. Le okrepiti jo je bilo treba, in to je bil namen včerajšnjega sestanka.

Program je bil lep in skrbno izbran. Zborovanje je vodil Amerikanec, Mr. Milton Wright, velik prijatelj Jugoslovanov in priznan delavec za pravično ameriško stvar.

Newyorški Jugoslovani so pa, kakor vedno, tudi na tem zborovanju pokazali svojo skromnost. Nekaj nad tristo nas je bilo. Slovenci, katerih je najmanj v New Yorku, so tvorili večino, tisoči newyorških Hrvatov i Srbov, so pa poslali najbrže le svojo delegacijo, kajti peščica ostalih jugoslovanskih bratov, ki so bili navzoči, je le slabo reprezentirala veliko srbo-hrvaško kolonijo.

Predsednik je s primernim govorom otvoril vsako točko programa in neprenehoma opominjal navzoče k popolni izpolnitvi narodne dolžnosti.

Program je bil obširen. Razen govornikov so nastopili tudi trije srbski oz roma hrvaški solisti, ki so krasno zapeli in so uživali vsestransko priznanje.

Nastopil je tudi zbor jugoslovanskih pevcev, oziroma, da zboljše označimo, slovenskih pevcev in pevk. Pod vodstvom mojstra Hudéta so dovršeno rešili svojo nalogo. Njihovo petje je bila krona vsega programa.

Govorili so Mr. Kučić, predsednik Jugoslovanskega Odbora za Četrto Vojno Posojilo, dr. Radosavljević in član Jugoslovanskega Odbora, dr. Vošnjak.

Mr. Kučić je pojasnil navzočim potrebo podpisovanja in povdarjal, da moramo Jugoslovani pri Četrtem Vojnem Posojilu prekositi vse svoje dosedanje lepe uspehe in pokazati ameriški javnosti tudi z dejanji, da znamo vpoštevati njeno naklonjenost.

Dr. Radosavljević je zašel v svojem govoru nekoliko s tira in pridigoval nekaj, kar so njegovi tovariši že zdavnaj preklicali in za kar ni jugoslovanski narod nič posebno navdušen. Če smo res demokratični, ne smemo delati razlike med nikomur. Vsak med nami, ki dela za narod, kateremu je prisrčen lepša bodočnost treh jugoslovanskih bratov, je dober, najboljši pa ni nikdo. Če je res dinastija Karagjorgjevićev storila največ za uresničenje naših idealov, je storila s tem le svojo narodno dolžnost in ničesar drugega, mela je zato pač boljše prilike kot so jih imeli drugi, in dosti slab bi bil vsakdo, če ne bo izkoristil v polni meri vsega, kar bi vodilo k boljši bodočnosti jugoslovanskega naroda. Mi spoštujemo vsakega kralja in cesarja, ki res služi narodu, pri vsem tem mu pa ne plačujemo posebnih tributov, kajti po našem mnenju je samoposebi umevno, da mora vsak, ki je naš, izpolniti do najskrajnejše mere svojo dolžnost. Kdor je ne izpolni, ni naš in je suha veja na narodnem deblu. Karagjorgjevići so Srbi. Usoda jih je postavila, da vdejstvujejo voljo naroda. Ker smo pa demokrati vsi in ker so tudi Srbi demokratični, ne vidimo v izvrševalcu njihove volje nadnaravnega človeka, pač pa le služabnika naroda, ki mora biti ponosen na zaupanje, katerega mu je narod poveril.

Govor dr. Radosavljevića je popravil dr. Vošnjak, ki je povdarjal edinstvo vseh treh jugoslovanskih rodov in označil samoodločevanje naroda kot prvo postavo v demokratični državi.

Program je zaključilo petje naše narodne himne, katero je pelo vse občinstvo.

Par ur, ki smo jih preživeli skupaj, bo ostalo vsakemu v lepem spominu.

Vsi v armado lastnikov Liberty bondov!

Oficijelna poročila

ANGLEŠKO POROČILO.

London, Anglija, 6. oktobra. — Izboljšali smo nekoliko svoje pozicije v krajevnih spopadih južno-iztočno in severno od Aubencheul-aux-Bois, Severno od Scarpe, v Arras sektorju, so se naše čete polastile Fresnoy ter ustanovile na iztočnem robu vasi.

FRANCOSKO POROČILO.

Pariz, Francija, 6 oktobra. — Zasledovanje sovražnika se je vršilo skozi celo noč na celi fronti ob reki Suippe. Na levem krilu so prekoračili Francozi Aisne kanal pri Sapigneul ter dospeli do zunanjega roba Aguilcourt.

Nadalje proti ztoku so se Francozi približali Aumenancourt-le-Petit. Masf Nogen l'Abbesse se nahaja v naših rokah ter smo napredovali preko njega. Francozi napredujejo v splošni črti severno od Pomacle.

Na desnem krilu so zavzeli Francozi vas Faverger-sur-Suippe.

Južno od Ailette reke so italijanske čete, ki operirajo v okraju Ostel in Soupir, zavzele pozicijo pri Sopir, vključno del vasi ter izvojevale tekom včerajšnih bojev ostre boje na višini proti severo iztoku.

Severno od St. Quentina se nadaljuje z ljutimi boji v okraju pri Lesdins, kjer so Francezi zopet napredovali iztočno od tega distrikta.

NEMŠKO POROČILO.

Berlin, Nemčija, 6. oktobra. — Nočno. — V Flandriji in v Cambrai je potekel dan popolnima mirno. Vršila se je živahna poizvedovalna akcija na različnih točkah fronte.

Tekom pretekle noči smo opustili nekatere najprej potisnjene pozicije pri Beaurevoir ter umaknili svoje čete na pozicije v ozadju.

Delni spopadi so se vršili severno d Št. Quentina ter v Champagne. Med Argoni in Meuse so zavrnili Nemci ostre napade sovražnika. —

Dnevno poročilo. — Angleške in francoske čete so nadaljevale s svojimi napadi med Le Catalet in St. Quentin. Beaurevoir in Montbrehain sta ostali v njih rokah. Na ostali fronti so se izjalovili napadi sovražnika pred našimi črtami.

Zavrnilo se je ponovne napade Francozov in Italijanov pri Chemin des Dames.

Pri nadaljevanja gbanj, ki so se pričela iztočno od Rheims ter na obeh straneh Suippe, smo izpraznili v predzadnji noči svoje pozicije pri Brimont in Berry ter zavzeli črto v ozadju. Sovražnik je sledil tekom dneva.

Na večer smo ostali s sovražnikom v bojnem stiku pri Suippe ter ob Arnes.

Med cesto, ki vodi iz Sommepy, proti severu ter iztočno od Tiry so Francozi in Amerikanci zopet napadli z velikimi silami. Po težkih bojih smo popolnoma vzdržali svoje pozicije.

Izjalovili so se krajevni napadi sovražnika na zapadnem robu Argonskega lesa. Med Argoni in Meuse so nadaljevali Amerikanci s svojimi močnimi napadi. Nadalje proti iztoku je prodrl sovražnik Fays gozd. Povsod drugod se ga je zavrnilo.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR.

Naročnikom in prijateljem naznanjamo, da bo tekom par dni izšel Slovenski Koledar. Cena mu bo 40 centov s poštnino vred. Zaradi pomanjkanja raznih tiskarskih potrebščin, posebno pa zaradi papirja, ga bomo tiskali le omejeno število. Kdor ga hoče imeti, naj ga naroči takoj. Koledar bo predvsem velikega informativnega pomena in bo razen natančnega opisa vojnega položaja vseboval tudi veliko lepih povesti, črtic, gospodarskih in zdravniških razprav. Da ne bo manjkalo šale, slik in drugih drobnosti, je samoposebi umevno.

Čitatelje bo gotovo zanimal članek o stari slovenski demokraciji in temeljito razjašnjenje našega jugoslovanskega vprašanja.

Uredništvo je v prvi vrsti skrbelo za to, da je letošnji Koledar splošen in namenjen delavskemu razredu. Z ozirom na sedanjo veliko draginjo je cena majhna. Za štirideset centov bo vsak dobil nekaj, kar je petkrat več vredno.

Naročila sprejema:

Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt St., New York City.

"GLAS NARODA"
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Slovenian Daily.)
Issued and published by the
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $6.00
Za pol leta 3.00
Za četrt leta 1.50
Za mesto New York celo leto $6.00
Za mesto New York pol leta 3.00
Za mesto New York četrt leta 1.50
Za inozemstvo za celo leto 6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $6.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St. New York City.
Telefon: 2876 Cortlandt.

Oko za oko, zob za zob

Nemška armada se je pričela umikati z Francije in Belgije. Celi svet ve, kaj pomeni to nemško umikanje. Hindenburgovo strategično umikanje v spomladi leta 1917 je izpremenilo žakelj pri Noyon v puščavo. Kar niso mogli Nemci odnesti ali odpeljati, to so uničili, prav do zadnjega drevesa in zadnje veje, prav do zadnje bilke na polju.

Povsem naravno se domneva, da bo Ludendorff ponovil Hindenburgovo orgijo razdejanja. Poroča se, da bodo zavezniške države poslale v Berlin svarilo, ki vsebuje grožnjo, da se bo vsako nepotrebno razdejanje od nemške strani, vsak čin vandalizma plačalo na isti način.

Tako svarilo je povsem primerno. Vse kaže, da to ne bo odvrnilo nemškega armadnega poveljstva od politike strahot, katero je zasledovalo deosdaj in katero je to poveljstvo smatralo za potrebno za uspešno vojevanje.

Kljub temu pa bo morala nemška vlada računati z razpoloženjem prebivalstva v renskih provincah, ki pričenja spoznavati, kaj pomeni ta intenzivna vojna in kaj bi pomenila, če bi jo prestavili na nemška tla.

Eden izmed essenskih listov je pred par dnevi na patetičen način kritiziral nemške oblasti, ker niso nikdar dovolile, da bi se javno mnenje pečalo z možnostjo invazije nemškega ozemlja. Od vsega pričetka naprej je vojevala Nemčija vojno na podlagi domneve, da st bo vsako zlo, katero se bo izvršilo, izvršilo na tujem ozemlju. — Nemčija lahko domneva, da je to vojna in da je v vojni vse dovoljeno.

Nekega dne pa se bo moče te vojne grozote razširilo tudi na nemško ozemlje, kar ni nikdar prišlo v misli Nemcev in njih voditeljev. Nemci so preveč zaupali kajzerju, Hindenburgu, dobremu staremu nemškemu boga, ki brani nemški narod. Sedaj pa se obrača vsa grozota, katero so na tako miren način razvili preko Francije, proti nemški meji in proti Rimu.

Noben dokaz, vtemeljen na vpoštevanju vojnih zakopov, noben priziv na človeštvo, kateremu so dale izraza zavezniške sile, bi ne mogel služiti temu, da se uniči krvoločnost nemškega vrhovnega poveljstva. Okrutost nemškega vrhovnega poveljstva je glasno premišljena ter nedostopna vsakemu dogovoru.

Groza, katero bo iskusil narod ob Renu, pa bo vračala ravno istemu narodu medicino, ki bo končno tudi dovedla vojaške voditelje do tega, da se bodo vrnili k civiliziranemu vojevanju. Če se to ne bo zgodilo, se jih bo po vojni smratralo za pirate.

Vsled tega je potrebno, da zavezniške sile skušajo na vsak način pojasniti prestrašeni nemški javnosti dejstvo, da se bo zahtevalo oko za oko in zob za zob. Za vsako požgano in oplenjeno mesto v Franciji bodo požgali in oplenili to ali ono nemško mesto.

To je postava osvete, katero je zločince izzval sam.

Zavezniki pa se nočejo in se ne bodo vdali nikakemu sporazumu glede bodočnosti, ki bi ohranjevala Nemčijo kot je danes. Zločine Nemcev v Belgiji in Franciji je treba popraviti. Za vse to in na podlagi zakona osvete je treba Nemčiji plačati v polni meri.

To, česar ni nemški narod nikdar domneval, ker je bil prepojen z idejo zmage, je bilo, da bi bilo mogoče vse grozote, katere se je vprizorilo v Franciji in Belgiji, prenesti tudi na nemška mesta, nemške vasi in domovja. Nemški narod ni nikdar domneval, da bi bilo mogoče njegov dom zavojevati z mečem in ognjem. Kljub temu, pa je vse to neizogibno. Meč in ogenj bodo zanesli na nemška tla, in Nemci, ki bodo spoznali bližajočo se nevarnost, bodo razumeli, da morajo plačati za vse, kar so izvršili njih čete v Franciji in Belgiji.

Nemčija pa se ne bo vdala nikakemu argumentu, temveč le terorizmu. Vsled tega je dobra politika zaveznikov, da do skrajne meje povdarjajo potrebo popolnega obračuna z nemškimi nasilnostmi.

Zakaj podpisujejo Slovenci Posojilo?

Slovenski narod, ki je prejel iz avstrijske ječe v svobodno Ameriko, je bilo prvega trenutka naprej, deležen vseh svobodščin, katere so pripravili zatiranim ljudem vstanovitelji svobodne ameriške republike.

Da izbruha sedanje svetovne vojne so naši rojaki smatrali ameriško državljanstvo kot samoposebi umevno stvar, katero se sprejme, ne da bi človek zato vpošteval kakih obveznosti.

Našil judje, ki so prišli semkaj ter si ustvarili v tem ali onem delu svojo eksistenco, so živeli v veri in prepričanju, da je Amerika edinole namenjena onim ljudem, ki so hočejo izbotjšati svoje življenjske pogoje.

To pa je bil le pričetek. Kmalo so pričeli naši rojaki spoznavati potrebo, da se užive v ameriško državljanstvo, da se seznanijo z jezikom, šegami, navadami in tradicijami naroda, ki je vzrastel iz velikega boja za prostost in kojega neodoljivi duh se prikazuje v najlepši luči v sedanjem svetovnem boju.

Polagoma se je pričelo daniti v glavah naših ljudi, da predstavlja Amerika nekaj boljšega, nekaj višjega in bolj plemenitejšega kot so si mislili oni, ki so prišil semkaj v izključnem namenu, da si zagotove materijalni obstanek. Spoznali so, da je to dežela ne le enakih pravic in dolžnosti, temveč neizmernih prilik za vsakega, ki ima glavo in srce na pravem mestu.

Naši rojaki so se pričeli zanimati za naprave Združenih držav, za ustavo velike republike in postajali so polagoma drug za drugim državljani. Prišle so za prvimi naseljenci velike trope, ki so bile vzgojene v istem duhu in ki so iskale izključno materjalnih dobičkov v tej deželi. Oni pa, ki so bivali že dalj časa tukaj, so jim dali veliki nauk, da ta dežela ni ustvarjena izključno za materijalno korist priseljenca, temveč, da je tudi prvoboriteljica vseh idealov in hrepenenj ljudi, ki si žele svobode in neodvisnosti.

Vsled tega je povsem umevno, da so postali naši ljudje v Ameriki radikalci, ki niso mogli soglašati s preperelim obstoječim redom v Evropi. Ko je prišla velika svetovna vojna, se je v vsakem oziru od strani slovenskih naseljencev, državljanov ali nedržavljanov dokazalo, da imajo sree na pravem mestu in da v polni meri vpoštevaje velike svobodščine, ki jih jim je dala ta dežela.

Podpisovanje za prva posojila Svobode so bila nad vse uspešna z ozirom na slovenski narod v Ameriki. Prav posebno pri tretjem vojnem posojilu so se izkazali Slovenci kot najbolj zavedni izmed Jugoslobanov ter podpisali svoto, ki je trikrat presegala svote, podpisane od Srbov ali Hrvatov v tej deželi.

V tem oziru je treba radi pravičnosti pripomniti, da je v Zdr. državah le malo pristnih Srbov. Raditega ni mogel biti njih prispevek tako obilen kot je bil uprispevek slovenskih priseljencev.

Sedaj vpričo velike agitacije ter velikega delovanja za podpisovanje četrtega vojnega posojila, s katerim se hoče pokazati svetu, da stoji celokupni ameriški narod ne glede na razlike vere, plemena in prepričanja neomahljivo in do konca na strani svoje vlade, ki hoče izvojevati končno zmago za principije demokracije, je najbolj sveta dolžnost vsakega zavednega Slovenca, bodisi državljana ali ne, podpisovati do skrajnosti četrto vojno posojilo.

Denar, ki se ga naloži za četrto vojno posojilo, ni nikaka milošćina, ni nikak dar, temveč nalaganje kapitala kot si ga bolj varnega človek ne more misliti.

Vlada Združenih držav plačuje štiriinčetrt odstotka obresti za to vojno posojilo ter je to najbolj varno naložen denar, kajti za ameriško vilado stoji celokupni ameriški narod s celim svojim neizmernim bogastvom, z vsemi svojimi naravnimi viri in z vso močjo, katere more biti deležen le narod, ki je mlad in poln upanja za lepšo bodočnost.

Vesti iz stare domovine

(Jug. Čas. Urad, Washington.)

Slovanska vzajemnost.

"Slovenski Narod" je objavil začetkom avgusta članek pod naslovom: "Jugoslovanska - češko - poljska vzajemnost." V članku se med drugim glasi: V nedeljo čez dva tedna se bo položil temeljni kamen tej vzajemnosti. (Glej poročilo o osnovanju Slov. Nar. Sveta.) Zgodilo se bo to o priliki odkritja spominske plošče pokojnemu dr. Kreku. Avstro-Ogrska se pogaja z Nemčijo v Solnogradu glede bodočih trgovskih zvez. Vsled tega je potrebno, da počiva tudi jugoslovansko-češko-poljska vzajemnost, da bo mogla biti trajna, na trgovskih dogovorih, in zaradi tega morajo imeti tudi Jugoslovani, Čeho-Slovaki in Poljaki svoje dogovore, kakor so oni v Solnogradu. Obseg in glavne poteze teh dogovorov se bodo ugotovile povodom ljubljanskega sestanka.

Gladuj, dokler moreš...!

"Primorske Novine" poročajo začetkom avgusta: Poleg vseh muk, trpljenja in poniževanja, kar vse je moral naš narod prenašati tekom štirih let vojne, se dviguje sedaj še ena nova in strašna krivica. Medtem ko odhaja naša siromašna deca iz Istre in kvarnerskih otokov, vsa izmučena, gladna in žejna z rodne grude, da jih mati Hrvatska prehrani in ohrani pri življenju, izdaja c. k. namestnik baron Fries-Skene v Trstu "ferman" za kvarnerske otoke in Istro, s čemur hoče s pomočjo glada decimirati fizično in ekonomsko še ono malo našega naroda, kolikor ga je po vseh trpljenjih ostalo še pri življenju. Zdi se, da si je gospod namestnik dobro zapomnil recept poznanega slovanožera, nemškega poslanca Wiehtla.

Naredba, datirana 10. julija, nalaga posameznim vladnim organom (orožnikom), da imajo na podlagi rekvizicije odvzeti poljedelcem ves živež in jim pustiti samo za tri mesece — julij, avgust in september — potrebno količino. Za ostale mesece se bo pobrigala c. kr. vlada, kar zopet pomeni, biti prepuščen njej na milost in nemilost. Kaj se pa pravi, živeti od milosti avstrijske vlade, vemo prav dobro iz izkušenj tekom zadnjih štirih let. To pomeni: pomagaj si sam, ker ti drug ne bo pomagal, ali: gladuj, dokler moreš, potem pa pogini!

Narod na kvarnerskih otokih, Cresu, Lošinju, a zlasti na Krku, je zelo ogorčen vsled te najnovejše persekucije. Na eni strani pošiljajo svojeotroke, da ne umrejo doma lakote, na drugi strani pa jim odvzema vlada še poslednje zrno... Strašno! Vprašujemo se samo, kako dolgo bomo morali še to trpeti? Čaša žolča in pelina je že prepolna...

Narod v Bosni izumira.

"Hrvatski Dnevnik" piše: Dunaj ima 2.035.000 prebivalcev ter 3600 zdravnikov; en zdravnik na 555 oseb. Bosna in Hercegovina ima 2,000,000 prebivalcev, pa samo 154 zdravnikov; en zdravnik torej na 12.800 oseb.

Nismo prijatelji bombastičnih naslovov. Ako smo dali torej tej vesti tak naslov, nismo to storili radi bombastičnosti, temveč radi tega, ker to v resnici najbolj odgovarja položaju, kakoršen vlada v Bosni. Narod v Bosni v resnici izumira. Izumira kot narod, čeprav ne izumira kot masa, ki bo vedno ostala; izumira kot celota, sposobna za življenje, aktivna celota, ki naj bi delovala s svojim delovanjem za napredek človeštva, izgublja življensko silo naroda, ki je pozvan na delo.

Strašno umiranje v Dalmaciji.

Pred vojno je znašalo število rojstev v Dalmaciji na 600.000 prebivalcev povprečno 26,000 na leto, umrlo pa je povprečno 14.000 oseb, tako da je število prebivalstva narastlo vsako leto za nad 10 tisoč. Tekom vojne pa je število rojstev tako padlo, število smrtnih slučajev pa tako poskočilo, da se je celokupno število prebivalstva že zmanjšalo za 50,000 duš po približno točnih podatkih, ne vštevši izgube na bojnem polju. Dalmacija je torej v celoti strašno decimirana in o tej strašni sliki je poročal v avstrijskem parlamentu poslanec Prodan. Avstrijska vlada pa nima sedaj večje skrbi, kot da uvaža v Dalmacijo vojaško policijo...

Politično društvo "Edinost" v Trstu

je izreklo iskreno zahvalo deželnemu odboru dalmatinskemu za sklep, s katerim je nastopil za narodno zedinjenje vseh Jugoslovanov, odklanjajoč vsako rešitev jugoslovanskega vprašanja, s katero bi se nameravalo osamiti Slovence.

Draginja vina.

Nekdaj glasoviti vinogradi nad Petrinjo so skoro popolnoma propadli; oni, ki so še ostali, pa so veliko trpeli po raznih boleznih trte. Vsled tega je vino zelo drago. Danes se toči najslabše vino po 12 K liter v Petrinju. — Normalna cena vinu (nardiko) 9 stopinj je 10 do 12 kron.

Nočejo sprejeti nemških otrok.

V Subotico je dospelo 200 otrok iz Avstrije, toda vsa prizadevanja madžarskih oblasti niso bila v stanu pripraviti tamošnje Hrvate, takozvane Bunjevce, do tega, da bi sprejeli otroke. Hoteli niso tega storiti radi tega, ga naj so še take človekoljubni, ker je ravno par dni prej madžarska oblast prepovedala, da bi odposlanec za nameščenje bosensko-hercegovinske in dalmatinsko-istrske dece razvil svojo delavnost. Veseli nas, da je narodna zavest tamošnjih Hrvatov ipak budna.

Cene moke v Zagrebu.

Po odvlade določeni maksimalni ceni bi moral veljati kilogram moke v Zagrebu K 3.66; da pa se dobi denarja v fond za nepremožne, se bo prodajala moka po K 4, moka druge vrste po K 1.40, krušna moka pa po 80 vin. Po teh cenah se bo podražil tudi kruh, in sicer: iz moke št. 0 bo stal obrok 31 dkg kruha K 1.40, iz moke št. 2 31 dkg 60 vin., iz moke št. 6 pa 31 dkg 40 vin.; rženi kruh bo veljal 56 vin. za 31 dkg.

Požar v pivovarni.

Lokalni korespondenci javljajo iz Nove Gradiške, da je tam 28. julija nastal požar v Lobejevi pivovarni. Škoda znaša okoli 7 milijonov kron ter ne bo niti od daleč pokrita z zavarovalnino. Obenem je zgorela tudi zaloga 40 vagonov ječmena, ki je kratko pred požarom dospel.

Pri tolikem pomanjkanju in stradanju daje država kar 40 vagonov ječmena eni sami majhni pivovarni na razpolago. Koliko sirot bi se moglo nasiti s to količino, pa seveda s tem bi bili oškodovani interesi veleindustrijcev in potem bi tudi ne bilo mogoče upijaniti vojakov pred kako ofenzivo. Zato pa gladujte, sirote, še nadalje -- brez božje volje.

Listi, prepovedani na fronti.

Na fronti so prepovedani naslednji listi: Arbeiter Zeitung, Arbeiterwille, Friede, Glas Slobode Slovenec, Slovenski Ntrod, Lidové Noviny, Večkov, Večer, Národní Listy, Il Lavoratore, Illustrowany Kuryer, Codzienny Kuryer Lwowski, Piast, Világ (madžarski), Népszava (madžarski), Naprej, Hrvatska Država, Hrvatska Njiva, Glas Slovencev, Hrvatov in Srbov ter Berliner Arbeiter Zeitung.

Kdo je izdtl prepoved? Generalno vojaško poštno ravnateljstvo. In komu? Ali vojakom? Ali listom? No, svojim podrejenim uradnikom! — V Avstriji je tudi to mogoče.

Železniška nesreča pri Zaprešiću.

Na železniškem mostu pri Zaprešiću sta trčila dva osebna vlaka. Trije vagdni so bili znatnt poškdovani, pri čemur sta bila dva vojaka lahko ranjena. Vsled tega je zastal promet na progi ter so morali potniki iz Zidanega mosta prehoditi peš precejšen kos poti, do so dospeli do drugega vlaka Vsi vlaki so imeli velike zamude.

Kaj je škandal?

Pod tem naslovom piše Slovenec: Ali morda to, da se že 4 leta pobira za vdove in sirote padlih vojakov in da te vdove pri nas ničesar ne dobivajo? Ne, to še ni škandal! — Da se ljudem na razne načine guli iz žepa denar za razne invalide in da ti invalidi ničesar ne dobe? Ne, tudi to ni še škandal! -- Kaj je torej škandal? Škandal je, ako opozoriš javnost na take razmere in ti ljubljanski cenzor tako noticeo zaplen. Konzules, tako vzgajate korupcijo!

103letni starec obsojen na smrt.

V šibeniški blaznici je umrl neki Bekelj v starosti 105 let. V začetku vojne so mu obesili sina in to je starca tako razburilo, da je nekaj izustil, vsled česar so ga obsodili na smrt. Pozneje je bil pomiloščen ter obsojen v 15letno ječo. Nesrečnežu se je omračil um, nakar je bil odpeljan v Šibenik, kjer je sedaj umrl v blaznici.

Iz česa delajo kruh?

Slovenski socijalistični Naprej javlja: Dunajski listi pišejo, da se je izvršila kemična preiskava kruha, katerega pošilja dunajska aprovizacija pekovskim podvzetjem za prodajo; preiskava je dokazala, da kruh sestoji: iz pokvarjene moke, gnjilega zmrznenega krompirja, repe, žaganja, krede in papirnate mase iz gnetenega mokrega papirja. Naprej dostavlja: Pa tudi takega kruga ni!

"Ringelšpil" mesto kruha.

Slovenskemu Narodu poročajo iz Gorice, da se daje tam prebivalstvu namesto kruha v obilni meri proste vožnje na vrtiljaku, po železnicah itd. — Slov. Narod pristavlja, da se od "ringelšpila" ne more nikdo nasititi.

Vračilo prevoznih stroškov beguncev.

Pod tem naslovom piše "Edinost": Pravilona bi morala država prevažati begunce in vse njih blago brezplačno ob begu iz domačije in ob vrnitvi. Naši begunci so morali večinoma nepričakovano zapustiti svoje domove, da so navadno le malo rešili ali nič. Toda plačevati so morali po večini voznino zase in za svoje blago. Mnogi so svoje edino rešeno imetje potem celo izgubili. Pa tudi ob vrnitvi v domovino morajo mnogi begunci plačati svojo voznino, deloma ker so šli po južni železnici mesto po državni, za katere so se glasile uradne izkaznice, deloma vsled nevednosti uradnikov, ki so bodisi izdajali napačne listine, bodisi da so pravilno sestavljene slabo razumeli. Dejstvo je, da imajo naši begunci tudi na ta naslov mnogo stotisoč kron škode, katero jim mora povrniti država. Ker je zakon v tem pogledu nedostaten, a na merodajnih mestih še ni dobre volje, da bi bila beguncem ta škoda povrnjena, bo treba zbrati kolikor možno mnogo takega gradiva, da se skupno za vse obenem predloži. Bolgari so necivilizirani, nečloveški in brutalen narod. — V narede pripravi koraki in ne za vojno so vstopili iz sebičnih namenov.

Bolgarska mora zadeti zaslužena kazen. Zavezniki jo morajo kaznovati. Največja nevarnost svetovnemu miru bi bila Velika Bolgarska. Če bi bila na Balkanu država, po imenu Velika Bolgarska, bi to pomenilo, da bi vladala na Balkanu anarhija in da bi ne bilo nemirom ne konca ne kraja.

Vse drugače bi bilo z Veliko Srbijo. Velika Srbija bi bila garancija za mir na Balkanu.

Ravnokar sem dobil poročila, iz katerih je razvidio, da bo Turčija vstrajala do zadnjega trenutka. — Vstrajala bo, čeravno se nahaja na slabšem stališču kot se je nahajala Bolgarska.

Vzdržala bo pa zato, ker hoditi od zaveznikov boljše mirovne pogoje.

Glede Albanije pa je stvar taka: Albanija hoče imeti avtonomijo. Tako avtonomijo kot jo je določil predsednik Wilson za vse male in zatirane narode.

Avtonomija Albanije naj temelji na angleškem in ameriškem sistemu.

Amsterdam, Nizozemsko, 4. okt. Iz Carigrada je dospelo poročilo da je resigniral turški notranji minister.

Več še ni potrjena.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Vsi v armado lastnikov Liberty bondov!

Varčujte za četrto Posojilo Svobode!

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900
Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. J. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave 'M', So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:
GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:
JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432-7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:
RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave, N. E. Cleveland, O.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Sta. box 63, Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 - 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotino Glasilo: GLAS NARODA.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog $300.000 (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, poškodnin in smrtnin je že izplačala do $1,500.000 (en miljon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bolnik si je svest da dobi podporo, kadar jo potrebuje.

Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovitev novih. Društvo se lahko vstanovi z 8 člani ali članicami.

Za nadaljna pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

Stališče Turčije

Zastopniki Turčije pravijo, da se bodo njene armade borile do zadnje minute. — Izjava sad paše.

Ženeva, Švica, 4. oktobra. — (Poročilo Ass. Press.) — Esad paša, provizorični predsednik Albanije in bivši vrhovni poveljnik turške armade v Skadru, je rekel nekemu časnikerskemu poročevalcu, da se bo Turčija borila do zadnjega trenutka. Ako bo Turčija storila to, misli, da bo pri zaveznikih lahko veliko dosegla. To je seveda njegovo mnenje, ki se pa najbrže ne bo uresničilo.

Kakšno mnenje ima o Bolgarski, je najbolj dokaz njegova sledeča izjava:

— Bolgarska se je prenehala boriti. Dobro je, da je ni več v na-

Boljše zdravljenje za manj denarja.

Profesor Doktor B. F. Mullin
Slovenski zdravnik-špecijalist
411-4th Avenue, Pittsburgh, Pa.
(Nasproti glavne pošte. Četrto poslopje od Smithfield St. Pazite na napis z mojim imenom.)

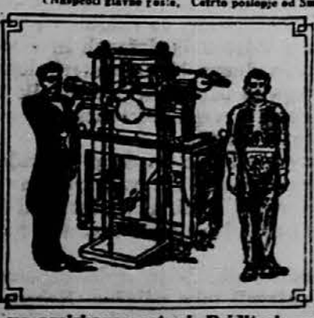

Jaz sem nastarejši zdravnik-špecijalist za Slovence v Pittsburghu. Zdravim že več kot 38 let bolne moške in ženske. Ozdravil sem že na tisoče in tisoče oseb in morem tudi vas. V zdravljenju raznih bolezni imam največ izkušnjo. Rabim samo najboljša zdravila. Imam najboljši električni stroj za preiskavanje, potom katerega se vidi celo vaše telo kot na dlani. K meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih zdravim. Zdravim razne bolezni uspešno in naglo. Govorim čisto slovensko. Moje cene so zmerne. Znanstvena preiskava zastonj. Pridite k meni kot k prijatelju.

Uradne ure: od 9. ure zjutraj do 6. zvečer. V nedeljo samo od 10. ure zjutraj do 2. popoldne.

Velika manifestacija v Postojni

Postojna je metropola Notranjske. Notranjska pa si je že v prvih začetkih našega narodnega vzdramljenja in političnih borb našega naroda proti tujerodnim sovražnim silam priborila častni naslov "zavedne". Kadarkoli so naši listi govorili o njej ali politična vodstva apelirala na narod v njej, so govorili vsekdar o zavedni Notranjski. Nikdar niso mogli tujerodni nasprotniki in njihovi stari in tesni zavezniki — vladni režim — pridobiti tal v naši Notranjski in narod v njej se ni nikdar izneveril sasemu sebi, zvestobi do narodne stvari. Ta stvar je imela v Notranjski vsikdar svoje elitne čete in v tem pogledu so natranjska tla zares klasična.

V nedeljo — začetkom junija — si je Notranjska znova sijajno potrdila ta častni naslov in pokazala, kako ga je vredna, kako ga zaslužuje. V nedeljo se je vršlo v metropoli Notranjske veliko protestno in manifestacijsko zborovanje, ki je bilo res veliko v naj širšem pomenu besede: narod Notranjske je na imponujoč način pokazal, kako zaveden narod nastopa proti krivicam, ki se mu gode in kako manifestuje za pravice, ki mu gredo po človeškem in božjem pravu.

Vršil se je javen shod, na katerem so govorili poslanci dr. Korošec, dr. Ravnihar, dr. Pogačnik in dr. Rybar o političnem položaju, o naši deklaracijski politiki in zlasti tudi o postopanju sedanje vlade proti nam Jugoslovanom.

Že vnanje lice Postojne je govorilo, da je danes za Notranjsko in za ves naš narod in njegov sedanji boj velepomemben dan: mesto je bilo v narodnih zastavah. Na kolodvoru so prvo imenovanim trem poslancem priredili častен sprejem. Sprejel je župan na čelu številnega občinstva. Dekleta, odeta v narodno nošo, so jih obsipala s cvetjem. Poslanca dr. Korošec in Pogačnik sta bila gosta tamošnjega gospoda dekana, poslanec Ravnihar pa župana g. Lavrenčiča. Poslanec dr. Rybar pa je dospel šele popoldne.

Shod se je vršil v veliki bivši oficirski obednici Boroevičevega povelstva. Dvorana je bila nabito polna, v stranskih prostorih je bil stisnjen mož pri možu, a mnogi so morali stati zunaj. Sodijo, da se je vdeležilo zborovanja do 4,000 ljudij in zastopana je bila vsa Notranjska. Ljudje so prihajali na vozeh, odičenih z zelenjem in zastavami; oživljal se je spomin na klasično dobo slovenskih taborov.

Shod je začel ob polpetih popoldan. Predsedoval je župan Lavrenčič. — Že začetkom zborovanja je prečitala gospa Petričeva resolucijo, ki jo priobčujemo niže doli in ki je bila soglasno sprejeta ob velikan skem navdušenju.

Poslanec Korošec je v dolgem, krasne min z vsem ognjem govorjenim govoru podal sliko o sedanjem političnem položaju, nastalem vsled odgoditve parlamenta. Opozarjal je, kako je vlada klonila pred zahtevami Nemcev, ker se je ustrašila njihovih groženj — z veleizdajo. V svoj govor je vpletel parabolo, ki drastično označuje avstrijsko vladno politiko. Te dni so se prerekale živali v Avstriji, katera da je največ storila za državo. Konj je trdil, da je on storil največ, ker je prenašal generale in topove. Potem se je bahal vol, da je on največ storil, ker je on s svojo močjo izvlekel voz, če je težko zašel v blato. Osel pa je menil, da je on storil največ za državo, ker ji je dal diplomacijo. Ko je govornik omenjal naše razmerje do Nemčije, ga je dal zastopnik vlade, sam okrajni glavar po predsedniku dvakrat opozoriti, da napadi na zaveznico niso dopuščeni. (Tri vrste zaplenjene).

Sploh je ves govor spremljlo napeto zanimanje zborovalcev, ki so zopet in zopet prekinjali govornika z glasnimi vskliki pritrjevanja in odobravanja. Ko je končal, je vsa ogromna množica zapela "Hej Slovani"!

Poslanec dr. Ravnihar je imel krasen, na široko zasnovan govor v dovršeni obliki. Vzrok za sedanje nasilno nastopanje Nemcev vidi v tem, da so se začeli bati, da je njihovo nadvladje v nevarnosti. Dočim so poprej nas obsipali z očitanji veleizdajstva, so kar hitro sami odrekli zvestobo do države in dinastije. Govornik je razpravljal o majniški deklaraciji, o našem sedanjem gibanju za narodno ujedinjenje, o navdušenju, s katerim je ves narod pozdravil nove smeri naše slovenske politike in o delu za uresničenje našega ideala. Narod slovenski se je strnil v eno falango. Zato nas prav nič ne plašijo vse tiste odredbe, s kareimi žuga sedaj Seidler.

Poslanec dr. Pogačnik je povdarjal, da s sedanjim skupnim nastopom ne prenehuje razdeljevanje po strankah, ker to ni možno. Pač pa naj preneha za vedno tista zagriženost, ki je zastrupljala doslej naše medsebojno razmerje in povzročala toliko škode narodni stvari. Omenjal je napade na kneZoškofa ljubljanskega in jih zavračal najostreje. Pozival je vse stranke na složno delo za skupne narodne interese, posebno pa za uresničenje zahteve naše v majniški deklaraciji — za zmago naše slovenske trobojnice.

Občinstvo, vzhičeno po tem pozivu, je zapelo "Naprej zastava slave"!

Poslanec dr. Rybar je govoril o tržaških razmerah, zlasti o našem solskem vprašanju, ob katerem se drastično kaže vse postopanje vladnega sistema proti nam. Koliko let se že borimo, prosimo, zahtevamo, a nismo mogli doseči niti ene ljudske šole. Ko so se pa Nemci zmislili, da zahtevajo nemško navtično akademijo, že hiti vlada, da ustreže tej zahtevi Nemcev. — Govornik je dokazal na podlagi zgodovine, kako nehvaležna je bila Avstrija vsikdar napram Jugoslovanom, ki so jo reševali z odbijanjem turških navalov, leta 1848. (Jelačić) in v italijanskih vojnah. In kaj so dobili v zahvalo za to zvestobo, za reke prelite krvi, za vse neizmerne žrtve? — V zahvalo so leta 1867. Hrvate izročili Madžarom na milost in nemilost, nas Slovence pa Nemcem. Govornik je apeliral na okrajnega glavarja, naj sporoči na višje mesto vso resnico o vsem, kar je danes tu čul in videl. Posebno pa resnico, da deklaracijo ne zastopajo samo poslanci in voditelji, ampak tisoči zbranih, glasniki vsega naroda.

Tudi izvajanja poslednjih treh govornikov je ogromna množica podkrepljala z viharnimi vskliki in burnim odobravanjem. Sploh je bil najveselejši in najnadobudniji pojav pri tem velikem zborovanju: vedenje in nastop naroda, tisto živo razumevanje sedanje velike dobe in njenih dogodkov.

Postonjski shod je pokazal, kako se je naš narod osvestil, vzdramil in kako ga je prešinila naodklonljiva energija in valja za uresničenje velikega postulata. Pevaje narodne pesmi se je množica razhajala a še na ulicah je s pesmijo dajala izraza svojim vznešenim čustvom in so ljudje s pesmijo in vzkliki manifestirali za veliko idejo našega narodnega ujedinjenja. Sploh je narod Notranjske manifestantno pokazal, kako stoji kot neporušen zid za svojimi poslanci: pripravljen za nadaljno borbo, za žrtve, brez vsakega strahu pred grožnjami in z neomajno voljo za zmago. Razpoloženje je bilo naravnost slavnostno.

Bil je res velepomemben dan v sedanjem političnem metežu, dorašajoč nam trdno vero, da dosežemo svoj cilj. Narod je ujedinjen v eni misli in eni volji.

Samo složno naprej! Naprej zastava bodoče Jugoslavije!

Sprejeta resolucija se glasi:

Na narodnem taboru v Postojni zbrane množice slovenskih mož in žena:

1. — Navdušeno pozdravljajo z jugoslovansko deklaracijo započeto borbo za samostojno državo S. H. S., izrekajo zaupanje Jugoslovanskemu Klubu, zlasti pa navzočim poslancem Korošcu, L. Pogačniku, dr. Ravniharju in Otokarju Rybaru, pozivljajoč poslance, naj vstrajajo v boju za našo državo brez ozira na desno ali levo. Obsojajo vse tiste in jim izrekajo zaničevanje, ki hočejo narodu in njegovem vodstvu streljati v hrbet in kaliti slogo.

2. — Obsojajo vse poskuse Seidlerjeve vlade, ki hoče na severu reševati narodnostno vprašanje v prid Nemcem a na jugu države pustiti vse pri starem. Obsojajo, da Seidelerjeva vlada z enostranskimi koncesijami Nemcem v prilog ruši vsako možnost kakega narodnega sporazuma, zlasti tudi z obetanjem nemške navtične akademije v Trstu. V času, ko naš preko 1000 let v Trstu in Primorju živeči narod v tržaškem mestu nima ni ene javne ljudske šole, kamo-li srednjo ali pa strokovno šolo, obeta vlada Nemcem navtično šolo, ki naj odje krah jugoslovanskim mornarjem. S to obljubo je vlada pokazala znova, da z nami noče poravnave, ampak le boj, ki ga sprejmemo in ga izvojujemo do konca brez strahu pred preganjanji.

3. — Odločno obsojamo, da se vlada odkrižuje parlamenta, to je edine kontrole, ravno v času, ko je glad že v hiši, ko se razdelitev živil krivično vrši in ko vojno trpljenje narašča do vrhunca. Odklanjamo vsako odgovornost za posledice.

4. — Zahtevamo, da se (tri vrste zaplenjene) začno pogajanja za mir, ki naj reši, kar nam je ostalo še živega in kar še imamo, vojno za vselej onemogoči, a z uvedbo samoodločbe narodov tudi za vselej ustvari podlago za resničen, trajen mir med narodi.

"Edinost."

Moj Rjavček

(Nadaljevanje.)

V marsičem pa posnema budiste, zlasti kar se tiče vere v nirvano. Po cele ure leži, seve kje na toplem, najrajši na solncu, pomežava in dremlje, se zdajci vrže na stran, zdajci na hrbet, ter napol spe, napol bde, premišlja o ničevosti vesoljstva. Ves za maknjen je tačas in kakor brezčuten; le če se mu bdi kaka stvar preneumna, tedaj nejevoljen zarenči ali pa jezno zalaja. Prvo stori, ako mu sitna muha sede na gobček, drugo, če sosedova Marta kleplje po glasovirju in poje. Ko pa muha odbrenči in Marta utihne, se pa vnovič iztegne ali pa zvije v klopčič ter dalje modruje in dremlje.

Za čast in denar, zakar se bore človeštvo tolikanj peha, ima pa zgolj zaničevanje.

Greva po ulici. Nasproti prihaja mož imenitnik; v svesti si časti in dostojanstva, umerjeno stavi nogo pred nogo kakor petelin, kadar brska po gnoju in vabi kokoši. Ocilindrano glavo pa nosi visoko pokonci, tako da se v resnici bojim, da bi revež ne izgubil ravnotežja in padel znak na kamenje.

Jaz se mu vkljub pritajeni zavisti, ki mi drobje razjeda, kajpada ponižno približam in globoko priklonim, seve, ker si sebično želim, da bi žarek njegove milosti padel tudi na malenkost moje osebe.

Kaj pa Rjavček?

Ravnodušno kobaca proti nje. mu in ko pride tik njega, smrček v zrak pomoli in sumljivo okrog sebe povoha, na to pa meniče, tebinič eno zadnjih nožic privzdigne.

Ali, pot naju pelje mimo bank in menjalnic, kjer imajo evenka na stote. Jaz se poželjivo oziram po svetlih dukatih, ki so za vado občinstva in izkušnjavo tatov lepo po vrsti nanizani v razložnem oknu. Kar ločiti se ne morem od njih, s tako silo me vlečejo nase. Oj, da bi mogel z očmi steklo prodreti, na tihem vzdihujem in bi dukati sami od sebe dričali v moje žlahtne kovine nevajene žepe.

Toda moj spremljevalec je drugačnih nazorov in teženj. Za dukate se niti ne zmeni; mar mu je le, da si poišče pripraven prostorček, kjer lagotno prisloni nogo ob steno. In prisloni jo, mu je li treba ali ne, samo da svetu pokaže, kako on sodi o tistem zlatem teletu, ki okrog njega kakor blazno pleše človeštvo ves čas življenja, dokler omotično ne pripleše do groba.

Rjavček bi kupček bankovcev, ko bi jih sploh trpel v svojem pesjaku, uporabljal kvečemu v to, da bi se kadar je mraz, v nje zakopaval, kakor se zakopava v listje in resje.

Li ni to skrajnji cinizem?

Potemtakem je umevno, da svojega prepričanja ne prodaja časti in denarju naljubo; nasprotno, drži se ga krčevito, kar je tem več vredno, če se pomisli, da je dan na dan v dotiki z ljudmi vetrnjaki.

Ne vem, kdaj in kako se je uveril, da je za moje noge bolj zdravo, ako nanje natikam luknjičaste ko cele copate. To uverjenje ima; ker kadar le pride do njih, jih grize in cefra, čeprav sem mu že stokrat zabičal, da naj jih pušča pri miru.

Toda zastonj! Ko nanj zakričim zasačivši ga in flagranti, res da odneha od svojega početja; prihuljeno zleze v kot, odkoder nezadupno zre vame, obenem pa z repom tolče ob posteljno nogo, najprej začenši piano, piano, potem pa vedno bolj forte in allegro. Toda, ko mu hrbet obrnem, se pa spet spravi nad nje. V sprednji šapki jih prime, z zobmi pa stresa in trga, da kar franže lete okrog njega.

Ali, meni se mudi po opravilu, da bi rajši tekel, ko šel. Pa kaj je njemu mari to neumno drvenje? Počasi raca za menoj, medtem pa povoha vsak vogel in s slehernim sobratom, ki ga sreča na ulici, sklepa prijateljstvo, četudi je ta deset let starejši in desetkrat večji od njega.

Zadnjič me je zaraditega prav pošteno ujezil in za las je šlo, pa bi jo bil izkupil kakor še nikdar. Da je ni, pripisati je le njegovemu pravicoljubu, ker očividno ga je to napotilo, da je na jasen način dal duška svoji ogorčenosti povzročeni po krivicah, ki se godijo meni kot literatu.

Bilo je neko popoldne, ko so me moji klienti, ki so sami mladi, hrupni ljudje, že silno nestrpno pričakovali. Tepli so se in kričali, da so se bunke in kriki slišali kilometer daleč naokoli. Umevno je torej, da je bila moja navzočnost nujno potrebna. Zato bi bil rad kar nagleje pospešil korake.

Pa kako, ko me je moj spremljevalec zadrževal! V vsak kupček smeti na cesti je vtikal svoj gobček in slehernega brata, ki ga je srečal, je objemal. Jaz sem ga klical in mu žvižgal, mu pretil in se mu laskal. Pa vse ni nič izdalo.

Počakaj, svojeglavnež, sem si mislil; če jih še nikoli nisi dobil, zdaj jih pa boš! In že sem s palico zamahnil.

Toda v tem trenutku nama pride nasproti oni lažiestetik, ki je v zadnji oceni zapisal črno na belem, da so moje povesti strašno neumne. Pomislite, grozno neumne je imenoval moje povesti, kovendar vem, da je v njih sama izcilizirana pamet! In o svojih spisih sem, pred vsem jaz pristojen da sodim, ker jaz jih moram vendar najbolje poznati.

Ta udarjeni mož — Bog mi je priča, da mu ne morem reči drugače, — se nama torej približa.

Ko ga Rjavček zagleda, najprej zareneči; nato pa steče h košcku papirja, ki je po naključju ležal na tlaku, ter se postavi nad njim v ono njemu tolikanj priljubljeno pozo, pri kateri služijo samo tri noge naravnemu smotru, četrta pa ne. Ali da razločno povem: Prav tako je napravil pred učenim gospodom kritičarjem, kakor dela pred možmi imenitniki in razložnimi okni denarnih zavodov.

Naravno, da me je ta Rjavčkova antikritika močno razveselila. Ne samo, da ga nisem udaril, — ampak še pohvalil sem ga in prijazno pogladil.

(Dalje prihodnjič.)

"Turkey" za Zahvalni dan

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravo vzamem kranjske kakor vse druge harmonike. Stare kupim ali sprejmem v zameno.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Če se ne moreš boriti, izkaži svoj patriotizem s podpisovanjem četrtega Vojnega posojila.

Vsi v armado lastnikov Liberty bondov!

ŽENITNA PONUDBA.

Vdovec, star 30 let, se želi seznaniti s Slovenko, bodisi samica ali vdova z enim otrokom, v starosti od 25 do 30 let, in sicer v svrho ženitbe. Jaz imam lepo svoto in dobro bodočnost. Katero veseli, naj se oglasi na naslov: R. R., c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (2.4.7—10)

Telefon urada: Court 3459 Telefon na domu: Neville 1870 R.
F. A. BOGADEK
ATTORNEY AT LAW
VRHOVNI ODVETNIK NARODNE HRVATSKE ZAJEDNICE
103 Bakewell Building.
vogal Diamond in Grant Sts., Nasproti Court House.
PITTSBURGH, PA.

Zdravim samo moške.

Dr. Køler je najstarejši slovenski zdravnik, špecijalist v Pittsburghu in ima 28-letno iskušnjo v zdravljenju moških bolezni.

Slovenski zdravnik.

Zastrupljenje krvi zdravi s slovitim 606, ki ga je iznašel profesor dr. Ehrlich. Ako imate izpuščaje in mozole po telesu, v grlu, ako vam izpadajo lasje, ves boli v kosteh, pridite in čistil vam bom kri. Nikakor ne čakajte, kajti ta bolezen se prenese naprej.

Vso izločevanje iz kanala za izpuščanje vode zdravim po najnovejši metodi in v kolikor mogoče kratkem času. Kadar spoznate, da nimate več moške moči, ne čakajte, temveč pridite in vrnil vam bom moško moč.

Kilo ozdravim v 30 urah brez operacije.

Bolečine v mehurju, od česar prihajajo bolečine v hrbtu in križu, palenje pri mokrenju in ostale bolečine te vrste zdravim z največjo gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, lišaj, škrofije in druge kožne bolezni ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času, da ni treba ležati.

Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 8. zjutraj do 5. popoldne. V torek, četrtek in soboto od 8. zjutraj do 8. zvečer. V nedeljo do 2. popoldne.

Po pošti ne delujem. Pridite osebno. Ne pozabite ime in številko

Dr KOLER, 638 PENN AVE
PITTSBURGH, PA.

Nervozni ljudje

Nervoznost je moderna bolezen. V starih časih, ko pehanje za delom in denarjem še ni bilo tako zelo razširjeno, kakor pa danes, ko so ljudje živeli v okvirju svojih sredstev, zmerno, pravilno in redno se je nervoznemu sestavu posvečalo mnogo več pažnje in počitka, vsled česar živci niso trpeli in ljudje niso vedeli, kaj je nervoznost.

Danes pa je resnica, da prevelika naglica, katera spremlja vsa pota vašega življenja, naravno vodi do oslabelosti celega sistema in zaradi tega živci trpe kar največ. Ali se oziratę po odpomoči? Lahko si jo najdete. Prenehajte za trenutek s preveliko naglico, ojačite nervozni sistem s tem, da rabite

Severov Nervoton

(Severov Nervoton), ki je izborno zdravilo za utrujene živce, dobra hrana za preobloženi nervozni sistem in mazilo za celo človeško telo. To je idealna pomoč pri zdravljenju duševne potrtosti, ako ni spanca, pri nervoznem izčrpanju, histeriji in nervoznosti.

Dobiva se v vseh lekarnah. Cena $1.25 steklenica.

Kot pomoč pri zdravljenju različnih bolezni naj se vzame **Severov Življenski balzam.** Odstrani zaprtje, ojači cel sistem, pomaga zdravemu delovanju jeter, odstrani slabosti in slabo prebavo. Cena 85 centov.

Glavobol zahteva takojšnjo pomoč. Pomnite, da **Severovi praški za glavobol** naglo in dosledno pomagajo v takih slučajih. Cena 25 centov.

Izpuščaj srbi, spači in dela mnogo muk bolniku. Odstrani za s tem, da rabiš **Severovo mazilo zoper kožne bolezni,** ki je izvrstno mazilo za srbenje in slične izpuščaje. Cena 50c.

Trpeče žene naj poskusijo **Severov Regulator,** kajti vemo, da jim bo materijalno pomagal in jim bo dal novo moč in silo. To je dobro preskušen in pravi prijatelj trpečih žen in mladih deklet. Cena $1.25.

Zdravilno milo naj bi bilo v vsaki družini. **Severovo zdravilno milo** čisti, tepla in zdravi kožo ter pomaga pri otročjih in dojenčkovih kopelih. Je tudi dobro za britje in umivanje. Cena 25 centov.

Zaprtje se ne sme nikdar zanemariti. **Severove pilule za jetra** pomagajo odstranjevati vsako zaprtje in s tem preprečijo druge bolezni, ki bi drugače nastopile. Cena 25 centov.

Severova družinska zdravila se prodajajo povsod po lekarnah. Ako jih ne morete dobiti, naročite naravnost pri nas. Toda najprej vprašajte v vaši lekarni. Zahtevajte Severova zdravila. Drugače pa pošljite pravo svoto z naročilom naravnost na

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

SLOV. DELAVSKA PODPORNA ZVEZA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908. | Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood R'd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 29 Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 96, Willock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1128 Fabyan St., City View, N. S. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 686 E. 157th St., Cleveland, Ohio.

PORotni ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 12, East Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. 8, Box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, ostroma njih uradniki, so uljudno prošeni, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštnih, Expresnih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovljajo: Blaž Novak, Tittle Trust & Guarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Slike iz zadnje ruske-poljske revolucije

(Nadaljevanje.)

Sploh se je poznalo tem ljudem, da je njihova navadna govorica ruska, a po svojih močeh in vednostih so se trudili vmešavati poljske izraze in slovniške oblike iz prepričanja, da je tako bolj po katoliško.

Duhovniki in kar je bilo svetne inteligence med romarji, so obedovali pri grofici Radziejevski. Bilo je vse skupaj nekaj nad 40 oseb. Velika obedniška dvorana je bila krasno ozaljšana, na mizi se stali ogromni šopki živobarvanih svežih rož. Stregli so lakaji oblečeni v široke črne kaftane in prepasani s širokimi živordečimi pasi, katerih konca sta segala čez kolena. Njihovi temni obrazi, resni pogledi ter mogočne dolge brke pod nosom so še povečavali vtis. Po stenah so visele slike raznih slavnih pradedov naše rodbine v živopisanih narodnih nošah in v francoskem baroku, z bulavami in drugimi odznaki svojih častnih služb, katere so nekdaj izvrševali v poljskem kraljestvu in resno gledali doli na potomce.

Gostje so se zbirali v velikem živordeče opremljenem salonu. Zahajajoče solnce je metalo skozi okno svoje žarke, ki so se odbijali od rdeče oprave ter napolnili celo dvorano s krvavim bleskom. Resni lakaj, ki je stal pri vratih, je vpuščal goste, kakor so prihajali, v salon in grofica Antonija Radziejevska je stala blizu vrat v salonu ter jih sprejemala.

Tako so prihajali možje iz ukrajinskih ravnin in podoljskih gričev, iz krajev malo pristopnih in od kulture še skoraj nedotaknjenih ter se srečavali v našem salonu. Na vseh obrazih je bilo čitati zadovoljnost in veselje, da se je izlet po mnogih težavah vendar le posrečil in da so našli v hiši prijazne grofice tako lep sprejem. Tu je vstopil grof s samozavestnimi koraki, kateremu se je poznalo, da se nahaja v salonu v sebi lastnem življu. Vsaka njegova poteza je bila kot odmerjena s šestilom ter vsaka beseda izpregovorjena s prirojeno samozavestjo. Njegovi pradedje so se naselili v Ukrajini, ustanavljali tam mesta in vasi, vpeljavali evropejsko omiko, spreminjali divji svet v rodovitno polje in branili svojo novo domovino zoper Tatarje. Njihov potomec pa sedi sedaj na ostankih moči in slave svojih prednikov ter vzdržuje z zadnjimi silami kulturne stike Evrope z gluhimi ravninami Ukrajine.

V drugem kotu so se usedli tesno k sebi nekateri duhovniki iz najoddaljenejših katoliških postojank v južni Rusiji. Sedeli so nepremično in se razgovarjali tiho, skoraj šepetaje med seboj. Blesk krasnega salona in družba samozavestne aristokracije jih je omamljala ter jim jemala vso samozavest. Tiho so se pogovarjali o svojih domačih zadevah in o svojem delovanju na postojankah, katere so zasedali. Usedel sem se k njim ter se spustil v njihove pogovore. Njihova izobrazba je primeroma nizka in obzorje ozko. Včasih se mi je pa le posrečilo izvedeti od njih kaj zanimivega.

Pogovor je nanesel na težave in neprilike popotovanja in seveda tudi na ovire, na katere so zadeli v Varšavi od strani ruskih oblasti. Od tega smo prišli na razgovor o javnih razmerah sploh in zašli deloma celo na politično polje. Duhovniki so začeli pripovedovati čudne stvarje o zaprekah in ovirah, na katere zadevajo doma pri svojem delovanju. Gospodje veleposestniki so osvetljevali isti predmet od druge strani in večkrat bolj vsestransko ter izrekali globokejše sodbe. Vmes so posezale dame s svojo živahnostjo ter skrbele, da pogovor ni bil presuhoparen ter ni izšel iz okvirja onega tona, ki mora vladati v salonu.

"Naši ljudje še niso zadosti izučeni", zatrjeval je nek veleposestnik s Podolja, mlad, lep in simpatičen človek. "Morali bi se iti učit na Poznanjsko. Izmed Poljakov so samo Poznanjci politično izšolani. Oni ne govore in ne kričе, ampak delajo. Pri nas pa ne delamo nič, ampak samo kričimo, zabavljamo in dražimo. Kaj bi zabavljali in dražili, ako pa nimamo sil, da bi se borili. Z Moskalom se ne sme nikdar prepirati in ga nikdar dražiti. Potem je kakor bik. Njega nič tako ne draži, kakor upor. Ne smeš se nikdar sklicavati na svojo pravico, ampak sklicuj se raje na njegovo dobroto in milost. Tem potom se dá od njega marsikaj doseči."

Nikdo mu ni odprto oporekal, toda videlo se je tudi, da ga ni nikogar, ki bi se popolnoma strinjal s skrajno slogaškimi nazori. Po tem mnenju je bila edina rešitev v tem, da bi se brezpogojno vdajali v vsak položaj in molčali k vsemu brez odpora. Vsi drugi gostje so bili več ali manj drugačnih nazorov, toda nikdo ni vedel povedati pravega načina, kako bi se dalo slednjič priti do zboljšanja položaja. Vsi so brezpogojno obsojali socijalizem in revolucijo kot veliko zlo in pogubo naroda, vsi so istotako obsojali vladajoči sistem in bili edini v tem, da ni mogoče z njim nobene sloge in sprave ter da bo prišel čas, ko bo moral past. Toda po kakšnem načinu in po kateri poti bi se dal odpraviti sedanji sistem, na to ni mogel dati nikdo jasnega odgovora.

Grofica Antonija se ni spustila v te pogovore. To ji je bilo tudi lahko oprostiti, saj je imela kot gospodinja doma drugih misli in skrbi dovolj, tako da se ni mogla spuščati v večje in daljše pogovore.

Usedel sem se k mizici, ker sem bil že izmučen od sprejemanja gostov in so sedaj bili že vsi zbrani in oživljeni s pogovori. Torej sem svojo nalogo že dovršil. V moji bližini se je nahajalo nekaj oseb.

"Kako gre pa letos z rokodelčiči?" vpraša me nenadoma neka mlada dama, sklonivša se proti meni čez mizico.

"Kako pa vi veste o tem?" vprašam jo začudeno.

"Saj sem lansko leto, ko vas ni bilo, pomagala pri organizaciji. Letos pa nimam časa, ker sem se omožila."

"Ne morem veliko povedati, ker sem prišel šele nedavno in se daj, ko se bliza poletje, ne gre več tako dobro s sestanki."

"Toda Antonija se bo uničila s svojim delom. Morala bi se nekoliko bolj varovati."

"To ji tudi jaz pravim, toda si ne privošči počitka."

Medtem je vstopil lakaj ter naznanil s slovesnim glasom, da je obed že pripravljen.

Šli smo v dolgi vrsti v obednico ter zasedli pripravljene sedeže vsak po svojem stanu in dostojanstvu.

Med obedom so se vršili dolgi nagovori ter navdušene napitnice. Govorilo se je v vznešenih besedah o domovini in narodu ter so gostje slavili gospodinjo hiše, blago grofico Antonije, ki tako požrtvovalno deluje za svoje rojake. In vendar je v celi tej družbi ni nobeden razumel ter nikdo ni pravzaprav vedel, za kakšne ideje živi in se žrtvuje. Obed je bil velik in dolgotrajen ter nastroj gostov je postajal vedno bolj navdušen in slovesen. Naenkrat so mi misli nehote zletele proč k drugim znancem, tja k gospodični Eleonori ter k mladeniču Vitoldu in revni Stefči. Kaka razlika med enimi in med drugimi!

Pri tem omizju umirjenost in solidnost, trezen razum in preračunljivost, toda malo srca in malo idej. Tam burja in vihar, toda srce kipi in polje.

Katera struja bo zmagala? Morda nobena.

Odvisno je od tega, kaj bo spregovorila ona zdelana in izmučena množica, ki doslej še ni prišla do besede in na katero doslej še nihče ni mislil. Dasiravno dela vlada vse, kar je v njeni moči, da bi obdala ljudstvo s kitajskim zidom vendarne bo mogla za vedno novim idejam preprečiti pot med ljudstvo. Zadnje besede ne bodo imeli niti vladni organi, niti navdušeni fanatiki revolucije, ampak zadnjo besedo bo spregovorilo ljudstvo. Samo kdaj bo še to!

* * *

Časi so postajali vedno nemirnejši ter vedno češče se je prigodil kak slučaj, ki je glasno pričal da se podzemeljsko delo revolucije pričenja zopet organizirati.

Nekega dne gre proti večeru še pred solnčnim zahodom prileten in eleganten gospod po Novem svetu, ki je ena najelegantnejših varšavskih ulic. Nasproti mu pride mlad, dostojno oblečen človek. Ko se srečata, potegne mladenič iz žepa browning in ustreli parkrat v starejšega gospoda, da je padel takoj mrtev na cestni tlak. Morilec se je pa izgubil med množico in policija ga ni mogla izslediti.

Podobni slučaji javnega uboja pri belem dnevu so se vršili večkrat in morilec je vedno ostal neodkrit. Večkrat so to bili obračuni raznih revolucijnih strank med seboj, še češče so pa stranke na ta način spravljale iz sveta svoje pristaše, ki so postali nezvesti, ali pa so trebili vladne agente. Skratka, ta uboj je, kakor toliko drugih, ostal nepojasnjen. Morda ni bil v zvezi z revolucijo, toda slučaji so se tako namožili, da jih je bilo treba spravljati v zvezo s tajnim gibanjem.

Dogajali so se še hujši slučaji. Neko nedeljo popoldne zapre vojaštvo dolgo in ozko ulico Krohmalno. Vsi ljudje, ki so se nahajali na ulici, se morajo ustaviti na povelje ter nepremično držati roke kviško. Potem so pa šli vojaki od človeka do človeka in preiskavali, če nima kdo s seboj orožja ali kakih drugih prepovedanih reči. Po poti pride nekaj mladih mož. Vojaki stopijo k njim ter jih hočejo preiskati. V tem trenutku pa potegne prvi iz žepa browning in ustreli komisarja, z drugim strelom je podrl poleg njega stoječega vojaka. Obenem potegnejo vsi njegovi tovariši browninge iz žepov in prične se vojna med njimi ter med vojaki. Kmalu je ležalo nekaj mrličev v krvi na cestnem tlaku. Neznanci so zmagali, potem se pa urno umaknili v neko hišo pri ulici. Pride oddelek vojakov in hoče vdreti v hišo, toda bili so sprejeti od takega ognja, da so se morali umakniti. Prišel je večji oddelek in pričel obstreljevati hišo od vseh strani kakor kakšno trdnjavo. Slednjič je razpadla kâša v valine in vojaki so vdrli skozi razbita vrata. Našli pa niso ničesar, kakor trupla nekaterih prebivalcev hiše, ki so bili slučajno od krogel zadeti ter nekaj preplašenih prebivalcev pri življenju, ki pa niso vedeli ali niso hoteli povedati ničesar. Lastniku hiše je vlada naložila veliko denarno kazen zato, ker je bila v njegovi hiši revolucija, dasiravno je dokazoval, da ni ničesar kriv, da ne oskrbuje sam hiše, da ne stanuje v nji ter ne ve, kde je v nji stanoval. Imel je torej dvojno škodo, podrto hišo in denarno kazen.

Tako so razna znamenja kazala, da revolucija še ni potihnila, oziroma da se pričenja zbirati nanovo.

Rusko-japonska vojna je vzbudila po celi državi neizmerno veliko ogorčenja in povzročila je, da je izbruhnila revolucija hitreje kot je bilo nameravano in še predno je bila dovolj pripravljena. Množice še niso bile dovolj organizirane in vodstvo še ni imelo dovolj krepke vlade. Tako je bilo revolucijo lahko potlačiti.

Kmalu so se pa začeli zopet zbirati stari tovariši ter prihajati novi sobojevniki. Nesrečna skušnja je marsikaj naučila in delo se je pričelo iznova.

Tak je bil poiožaj, ko sem nekega dne po odhodu naših romarjev sedel sam v svoji sobi ter gledal v knjigo.

Telefon se zglasi in jaz vprašam, kdo je.

Telefonirali so mi od Siedleckih ter me prosili, naj pridem takoj k njim.

Urno vzamem klobuk ter se odpravim.

Prigodilo se jim je očividno nekaj neprijetnega, kajti gospod je bil skrajno malobeseden, gospa je bila videti močno potrta in Jadviga ni imela nič one dekliške živahnosti in bujne energije, ki je včasih kar prikipevala iz nje. Opazil sem takoj, da bi mi radi nekaj povedali, a kar niso mogli z besedo na dan. Gospa je nekaj drezala gospoda, gospod se je pa obregnil hladno:

"Pa ti povej!"

Slednjič je pričela Jadviga ter butnila takoj z vsem na dan.

"Pri nas je bila preiskava in Vitolda so vzeli na Pavijak."

Jaz sem se ustrašil, kot bi me zadela strela.

"Ali so kaj našli?" vprašam.

"Nič", odgovori Jadviga.

"Kaj so pa preiskavali?" vprašam dalje.

"Vse razven očetovega pisalnika."

— To je imel srečo — si mislim ter vprašam dalje:

"Kaj pa z Vitoldom? Povejte, kako so ga vzeli in zakaj?"

"Nekje v mestu se je zbralo nekaj dijakov skupaj. Naenkrat gre slučajno eden izmed njih iz sobe in trešči takoj ves prestrašen nazaj s krikom: "Revizija! Ohrana gre!" Eden izmed dijakov je imel toliko samozavesti, da je urno pograbil za neke papirje, ki so bili na mizi in je tekel ž njimi v stranišče. Komaj je imel časa potegniti vodo, že ga je Ohrana dobila. Potem so preiskali vse dijake in celo stanovanje, toda niso našli ničesar nadega. Dijake so pa takoj odpeljali na Pavijak. K nam je priletel nek fant, kateremu se je posrečilo, da se je rešil, ter nam sporočil, naj se pripravimo za revizijo. Oče se je strašno razburil radi te predrznosti, pa ni nič pomagalo. Prišli so takoj in prebrskali vse, celo mojo garderobo. Potem so pa zopet odšli, ne da bi kaj našli ali vzeli kaj s seboj. Na vsak način je stvar silno neprijetna."

"Jaz sem se vedno bala za tega otroka", prične tarnati mati. "Dober deček je bil in jako nadarjen ter ubogal je rad. Samo tako silno je bil vročekrven. Vedno sem se bala, da se mu bo kaj pripetilo."

Pri teh besedah so jo posilile solze, kakor da bi bil mladenič že v smrtni nevarnosti.

(Pride še.)

Kam se boste obrnili,

kadar delate ugovore, pogodbe, zapriseženo izjavo ali razne druge dokumente, ki spadajo v notarski posel. Kdo Vam bode tolmačil na sodniji, pri mirovnem sodniku ali drugod? Ako hočete pravilno izpovedati ali pričati, potrebujete človeka, ki je zmožen slovenskega in angleškega jezika. Obrnite se v tem pogledu vedno na

ANTON ZBAŠNIK,

JAVNI NOTAR IN TOLMAČ

soba 102 Bakewell Bldg., Cor. Diamond and Grant Sts.,

(nasproti Court House) PITTSBURGH, PA.

Telefon urada: Court 3459. Telefon na domu: Fisk 1931 J.

Ali ste bolni?

Ako imate kako bolezen, ne glede na to, kako dolgo in ne ozdrajo se na to, kateri zdravnik vas ni mogel ozdraviti, pridite k meni. Vrnil vam bo vaše zdravje.

Oddaljenost ali pa pomanjkanje denarja naj vas ne zadržuje. Vse zdravim enako: bogate in revne. Jaz sem v Pittsburghu najboljši specijalist za moške in sem nastanjen že mnogo let. Imam najbolje opremljen urad, tudi stroj za X-žarke, s katerimi morem videti skozi vas, kakor skozi steklo. Imam svojo lastno lekarno, v kateri se nahajajo vse vrste domačih in imortiranih zdravil. Ne bodite boječi in pridite k meni kot k prijatelju. Govorim v vašem jeziku. En obisk vas bo prepričal, kaj morem za vas storiti.

Imam Erlichov sloviti čaj za krvne bolezni in ozdravim bolezni v nekaj dneh. Ozdravil sem tisoče slučajev oslabelosti, kožne bolezni, revmatizma, želodčne in jetrne bolezni, srbenje, mozole in vse kronične bolezni.

Zmerne cene.

Prof. Dr. H. G. BAER,

511 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.

nasproti pošta.

VAŽNO.—Odrežli to in prinesi s seboj.

Nova moč, novo zdravje nova čista kri, za tri cente.

Ako imate slabe živce, imate bolečine v želodcu in v ledicah, ako ste slabi, izčrpani, ne morete spati, ako se vam zapira, nimate dobrega teka, ako trpite zaradi neprebave, ako imate bolečine v križu, ako vas pogosto boli glava, ako je vaša kri pokvarjena, nečista, nikar ne trosite denarja za zdravila, kateri ne poznate, temveč pošljite nam znamko za 3 cente v pismu, naslov in mi vam bomo z obrano pošto **povsem zastonj in brez vsake obveznosti od vaše strani** poslali naše popolno iz čistih, zdravilnih trav sestavljeno prirodno zdravila

JUVITO

Naslov: **JUVITO LABORATORY, South Hill Branch 5, PITTSBURGH, PA.**

Pomnožite svoje znanje v naravoslovju.

Narava nam daje mnogo rastlin, s katerimi je mogoče zdraviti razne bolezni. Jaz imam v zalogi ter razpošljam raznovrstne suhe rastline, cvetja, jagode in korenine, take, ki izvirajo iz vseh delov sveta. Pišite po moj brezplačni cenik. **Knjiga "Mali domači zdravnik"**, ki stane samo 25 centov, obširno opisuje veliko število rastlin in daje nasvet, za katere bolezni in kako se naj rabijo. Ne odlašajte, naročite takoj to poučljivo knjigo.

MATH. PEZDIR,
P. O. Box 772, City Hall Sta., New York, N. Y.

Cenik Knjig

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Abnov nemško-angl. tolmač vezan	—.50
Domači zdravnik mali	—.25
Hitri računar (nemško-angl.) vezan	—.50
Poljedelijstvo	—.50
Sadjereja v pogovorih	—.25
Slov. angl. in angl. slov. slovar	$1.50
Veliki slov. ang. tolmač	$2.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Hipnotizem	—.35
Dve šaloigri: "Čarljeva ženitev" in "Trije ženini"	—.25
Postrežba bolnikom	—.50
Trtna uš in trtorej	—.50
Vojna na Balkanu 13 zvez.	$1.50

RAZGLEDNICE

Newyorške, božične, velikonočne in novoletne komad po ducat	—.03 —.25

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa	—.25
Avstro-ogrski, veliki vezan	—.50
Celi svet mali	—.10
Celi svet veliki	—.25
Evrope vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$3.00
Vojni atlas	—.25
Vojni atlas nov	—.30
Zemljevidi: Ala., Ariz., Colo., Cal. itd. po	—.25
Združenih držav mali	—.10
Združenih držav veliki	—.25
Združenih držav stenska mapa, na drugi strani pa celi svet	$3.00

Samomor vojnega cenzorja.

V Zagrebu se je ustrelil nadporočnik 97. pešpolka Ferdinand Trkinc. Samomorilec je Slovenec po rodu ter je opravljal v Zagrebu službo vojaškega cenzorja.

Rad bi izvedel za naslov mojih treh bratov ANTONA, FRANCA in ANDREJA DEBELJAK, ki se nahajajo v kakem zavezniškem ujetništvu. Doma so iz Brezovega Brda, občina Materija na Primorskem. Prosim cenj. rojake, če kdo ve za katerega izmed teh, naj mi naznani, ali naj se pa sami javijo, ako čitajo ta oglas, svojemu bratu. Naslov: Joseph Debelak, P. O. Box 43, Whitney, Pa., U. S. America. (5-8—10)

Rad bi izvedel za svojega strica JOŽEFA POLAJNAR, doma iz Gornje Bele pri Kranju na Gorenjskem. Pred tremi leti sva bila skupaj v Davisu, W. Va., v lozi. Prosim cenjene rojake, ako kdo ve za njegov naslov, da mi naznani, ali naj se pa sam zglasi na naslov: John Cvek, Box 27, Gilbert, Minn. (5-8—10)

Rad bi izvedel za moja dva bratranca JOHNA in FRANKA SAMSA; eden je doma iz Sodražice, drugi pa iz Podpreske, podomače Gorupova. Rad bi izvedel tudi za prijatelja LUDVIPA JEŠELNIK iz Drage. Prosim, ako kdo ve za njihove naslove, da mi naznani, ali naj se pa sami zglasijo. — Frank Samsa, Camp Midway 1, Forest Lake, Mich. (5-8—10)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Rojtkom v Clevelandu naznanjamo, da je

Mr. ANTON BOBEK

vedno v našem uradu na 6104 St. Clair Ave. ter sprejema naročnino za tilas Naroda, kakor tudi za koledarje, ki bo v kratkem dogotovljeni. Mr. Bobeka rojakom v Clevelandu toplo priporočamo.

Upravništvo Glas Naroda.

NAZNANILO.

Rojakom v državah Michigan in Minnesota naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. OTTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdajatl pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.

NAZNANILO.

Rojakom po državi Pennsylvania naznanjamo, da jih bo obiskal

Mr. JANKO PLEŠKO

ter pobiral naročnino, zato ga rojakom toplo priporočimo. Po prvem oktobru ne bo nihče prejemal lista, ako ni naročnino vnaprej plačal. To zahteva od nas novi zakon.

Upravništvo Glasa Naroda.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

se že pridno tiska in bo v najkrajšem času izšel. Ker ga bomo tiskali le omejeno število, je boljše, da ga vsak malo prej naroči, da ga bo zagotovo dobil. Vsled splošne draginje tiskarskih potrebščin, posebno pa papirja, smo bili prisiljeni zvišati ceno za pet centov, tako da bo veljal letošnji Koledar **40 centov s poštnino vred.** — Kar se tiče čtiva, krasnih slik, poučnih člankov itd., bo presegala letošnja izdaja vse dosedanje.

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York City.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem vest o smrti moje ljubljene žene

ELIZABETE GROS,

rojene Arko v Ribnici na Dolenjskem. Umrla je dne 20. septembra. Vzrok njene smrti ni pripoznati. Stara je bila od 64 do 70 let; 40 let sva živela v ljubezni.

Iskreno se zahvaljujem vsem tistim, ki so se vdeležili njenega pogreba dne 22. septembra. Zahvalim se tudi spletalkam venecev, kakor tudi Mrs. A. Stermec, Mrs. Pucelj in Mrs. M. Henigman, ki so jo položile na mrtvaški oder. Lepa hvala tudi sorodnikom, ki so prišli iz daljave k njenemu pogrebu iz Roundup, Mont.: M. Petek, J. Petek, Fr. Andolšek in Geo. Zobec. Še enkrat lepa hvala vsem skupaj!

Žalujoči soprog:
John Gros.
Bear Creek, Mont., 30. sept.
(5-7—10)

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tem potom naznanjamo, da nam je ljubljena hčerka

JOHANCA,

stara komaj 8 let in 4 mesece, umrla po kratki in zelo mučni bolezni v nedeljo 29. septembra pozno popoldne. Zdravnik je bil ves čas pri njej in tudi ob času krize; solze so polile dobrega moža, ali ni ji mogel pomagati.

Zahvaliti se nam je pa dolžnost rojakom in rojakinjam, ki so nam stali na strani ob času nesreče in žalosti, kakor tudi drugorodnim ženam, katere so veliko žrtvovale, da bi ohranile mlado življenje. Zahvaljujemo se posebno rodbinam bratov Intiharjev. Milavčevim. Želetovim in vsem drugim, kakor tudi vsem, ki so imeli voljo spremiti jo na oddaljeno pokopališče, ali bilo je pa premalo vozov. Hvala vam vsem!

Žalujoči ostali:
Gregor in **Marija Novak**, stariši.
Frank, brat.
Mici in **Ančka**, sestri.
Dodson, Md., 2. oktobra 1918.
(5-7—10)

Dr. LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn avenue Pittsburgh, Pa.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledicah, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, navduho itd.

Uradne ure so: V ponedeljkih, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 5. popoldan. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer, ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. — Pe pošti ne zdravim. Pridite osebno. Ne pozabite ime in naslov:

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmača, da vas razumejo. Jaz znam hrvatsko še iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem.